

ČTVRTLETNÍK

PODZIM 2019

PRO PAMÁTKY

Každá obnova
vyžaduje svůj čas

ROZHOVOR S KASTELÁNEM VOJTĚCHEM BROŽEM
OBNOVA HISTORICKÝCH ŠKOLNÍCH BUDOV
ON-LINE APLIKACE ZKUS KUKS

Kryštof Havlíček

ÚVODEM

Každý podzim je v redakci PRO-PAMÁTKY spojený s tradiční stejnojmennou konferencí. Jde o nejstarší projekt, který pravidelně pořádáme od roku 2008. Z původně jednodenního setkání se stala třídní akce. Koná se pokaždé na jiném místě, které je vždy úzce spojené s programem. Témata jsou rozdílná, zájem ovšem společný. Je to naše snaha nabídnout vlastníkům památek, zaměstnancům úřadů, odborníkům i širší veřejnosti prostor k diskuzi, k inspiraci a ke sdílení příkladů dobré praxe. Nedílnou součástí jsou také exkurze.

Letos se věnujeme obnově a využívání historických budov škol a všichni zájemci jsou zváni do Písku. Právě tam byla na jaře otevřena citlivě zrekonstruovaná školní budova proměněná na moderní městskou knihovnu. Po 12 letech jsme připravili také nové webové stránky, posuďte sami: konference.propamatky.cz.

Tým naší redakce ale připravil také nový bulletin MÁME VYBRÁNO. Ten vydáváme ve spolupráci s krajskými úřady a věnujeme se v něm různým možnostem financování památek skrze konkrétní příklady z praxe.

Přeji všem inspirativní čtení.

Aleš Kozák

DOPORUČUJEME

NOVĚ ZAPSANÉ PAMÁTKY

Ve druhém čtvrtletí přibýlo do evidence Národního památkového ústavu 26 nemovitých kulturních památek. Za ně Ministerstvo kultury prohlásilo mimo jiné most v Kozojedech, areál někdejší továrny na zpracování hedvábí firmy Sebastian Waschka & Söhne v Odrách, školy v Hradci Králové a Zárybech i boží muka v Šumperku a Jiříkově. Památkami se staly fara v Železně

Kryštof Havlíček

Rudě, českosobudějovický obchodní dům Brouk a Babka nebo vodní mlýn v Českém Meziříčí.

KOSTEL SV. ALŽBĚTY V JILEMNICI

Od poloviny září je v Krkonošském muzeu v Jilemnici otevřena nová expozice, která odkrývá minulost tamního kostela sv. Alžběty zaniklého koncem 17. století. Jeho pozůstatky byly před několika lety nečekaně objeveny v zahradnickém domku

poblíž zámku a pomohly objasnit některé otázky ze středověké i raně novověké historie Jilemnice. Kromě výstavy o dějinách svatostánku bude část prostor někdejšího hospodářského objektu tematicky věnována i problematice zahradnictví za časů Jana Nepomuka hraběte Harracha. www.kmjilemnice.cz

BRUSÍRNY A MAČKÁRNY SKLA

Až do 17. listopadu můžete v prostorách ambitu Vlastivědného muzea a galerie v České Lípě navštívit výstavu, která se věnuje brusírnám a mačkárnám skla na Českolipsku a Jablonecku. Šlo o unikátní technické stavby, které byly buď zbourá-

ny, nebo dnes slouží k rekreačním či k obytným účelům. Vystaveny jsou předměty týkající se sklářského a bižuterního průmyslu, z nichž většina pochází ze sbírek muzea. Texty jsou doplněny historickými i současnými fotografiemi a nechybí ani informace o významných osobnostech tohoto odvětví průmyslu. www.muzeumcl.cz

30 LET PAMÁTKOVÉ PÉČE PO PÁDU ŽELEZNÉ OPONY

Ve dnech 19. 11. – 31. 12. 2019 se ve vstupní hale pražské Národní technické knihovny uskuteční výstava bilancující proměny památkového fondu a systém péče o kulturní dědictví v České republice v demokratických podmínkách po roce 1989. Jejimi autory jsou odborní pracovníci napříč pracovišti Národního památkového ústavu. Součástí projektu bude i dosud neprezentovaná filmová dokumentace, jejíž zá-

klad položily dva snímky z let 1989 a 1991 zachycující tehdejší stav českých památek. www.npu.cz

ROZSÁHLÝ AREÁL ZÁMKU VIMPERK JE VE SPRÁVĚ NÁRODNÍHO PAMÁTKOVÉHO ÚSTAVU TEPRVE OD ROKU 2015. TENTO ROK BYLA ZAHÁJENA JEHO ROZSÁHLÁ REKONSTRUKCE.

ROZHOVOR S VOJTĚCHEM BROŽEM

Proces porozumění je naprosto nezbytný

Při návštěvě Vimperku zaujme řadu z nás panoráma majestátního panského sídla, jež bylo řadu let téměř zapomenuto. Teprve od roku 2015 je ve správě Národního památkového ústavu, který začal s rozsáhlými opravami. O tom, co se za branami děje, jsme si povídali s kastelánem.

Proč se Národní památkový ústav rozhodl převzít zámek Vimperk?

Přišli jsme v hodině dvanácté a v podstatě nebylo jiné možnosti. Město se panského sídla zbavilo promptně po revoluci, na jeho provozování a obnovu nikdy ambice nemělo, a Národní park Šumava, který objekt spravoval před námi, jej prohlásil za nepotřebný majetek. Takže zůstal ve hře pouze soukromý investor a rekonstrukce, jež by s největší pravděpodobností setřela jeho skutečné hodnoty.

Mohl byste ve stručnosti přiblížit historii památky?

Začíná se psát v polovině 13. století, kdy je založen strážní hrad na nově

etablované větvi Zlaté stezky. Od 16. století se pomalu proměňuje v pohodlný zámek. To platí v případě Horního zámku, který je skutečnou rostlou, kontinuálně se vyvíjející stavbou. Dolní zámek má pak podobu renesanční, plnohodnotně spojenou v jeden celek se zahradami. Většina současného areálu vzniká na počátku 17. století pod taktovkou rodu Novohradských z Kolowrat. Bylo to období, kdy sídlo zažilo největší a nejrychlejší proměnu za tři století existence. V současné době se navenek projevují hlavně opravy po požáru Horního zámku v roce 1857, kdy došlo k poslednímu scelení fasád, památkově zajímavé úpravy z období první republiky a pochopitelně otisky využívání v druhé polovině 20. století. Žádné ze zmíněných období nelze chápat jako nejdůležitější. Vimperk není jen gotický, renesanční nebo barokní – jeho hodnota spočívá v tom, že je úžasným dokladem 750 let stavebního vývoje a každé období tam zanechalo nějakou stopu.

Jak moc se za posledních pět let posunulo poznání panského sídla?

Vimperský zámek měl to štěstí, že mohl zažít bádání našeho nejznámějšího kastelologa Tomáše Durdíka. Ten rozsáhlým archeologickým průzkumem úplně přepsal do té doby známou středověkou historii. Nesmírně cenný byl stavebněhistorický průzkum na konci 80. let a poté první restaurátorský průzkum v roce 1997, který poprvé odhalil dobře zachovanou renesanční podstatu objektu. To byl základ, na němž bylo možno stavět. Během

TEXT JAN ŠTĚPÁNEK
FOTO PAVEL BERIT, JARMILA SAJTLOVÁ,
JIŘÍ ŠINDELÁŘ, ARCHIV SZ VIMPERK

Jarmila Sejtová – Pavel Benit

RENEŠANČNÍ ARKÁDOVÁ LODŽIE JE JEDNOU Z VIZUÁLNĚ NEJPŮSOBIVĚJŠÍCH SOUČÁSTÍ TAKZVANÉHO DOLNÍHO ZÁMKU.

Archiv SZ Vimperk

PROBÍHAJÍCÍ POKLÁDKA VODOVODU A SUCHOVODU NA NÁDVOŘÍ HORNÍHO ZÁMKU

posledních pěti let se nám podařilo některé poznatky doplnit a mnoho úplně přepsat. Ostatně, realizovali jsme čtyři etapy archeologických průzkumů, jeden dendrochronologický, jeden geofyzikální, několik mykologických, sedm stavebně technických a hlavně deset restaurátorských. K tomu ještě připočítejte soustavnou práci s archiváliemi, starší plánovou dokumentací a sérii operativních průzkumů v různém stádiu rozpracovanosti. Jsme teprve uprostřed cesty k tomu, abychom mohli řádně znovu sepsat stavební vývoj celého areálu. Proces porozumění je naprosto nezbytný pro to, abychom mohli o památku řádně pečovat. Pouze to, čemu rozumíme a poznáváme, můžeme chránit, neboť jinak bychom v dobré víře způsobovali při naší práci škody.

Před rokem jste vyhlásili výběrové řízení na obnovu Horního zámku. Jak se situace vyvíjí?

Máme za sebou přes 20 týdnů intenzivní stavební činnosti. Projekt za 81 milionů jsme soutěžili najednou a jako generálního dodavatele máme firmu OHL ŽS. Musím říci, že jsme měli štěstí na zkušenou dvojici stavbyvedoucích. Dokázali se přizpůsobit velmi specifické stavbě, kde hraje zásadní roli důraz na řemesla, detaily a velmi obezřetný postup během bouracích prací, kdy je vše třeba dokumentovat a ochránit maximum historických konstrukcí. Stejně tak je velkou výhodou, že se nám obměňují mimo subdodavatelských firem také tři velmi zkušené stavební party z Ukrajiny – zednická,

Archiv SZ Vimperk

VOJTĚCH BROŽ

- ▶ narodil se ve Frýdku-Místku v roce 1986
- ▶ vystudoval obor estetika a kulturní studia na Masarykově univerzitě v Brně
- ▶ od roku 2015 působí jako kastelán zámku Vimperk a vedoucí Muzea Vimperska, které pod taktovkou Národního památkového ústavu přebíral
- ▶ od letošního roku řídí práci z projektu Integrovaného regionálního operačního programu na rekonstrukci Horního zámku s rozpočtem přes 110 milionů korun
- ▶ kromě správy rozsáhlého panenského sídla se odborně nejvíce zaměřuje na stavební historii a operativní průzkumy a dokumentaci

tesařská a bourací. Všichni odvedli obrovský kus práce, jsou zde šest dnů v týdnu a my jsme v tom s nimi. Jeden z nejkrásnějších zážitků byl, když nám jeden z tesařů začal vysvětlovat, jak bude postupovat při rozebírání podlahy a že chce ochránit tohle či ono a zachovat úlomky dlažeb pro doplnění u stěn a podobně. Sám přijal za své principy památkové péče a to, jakým způsobem na památce pracujeme.

V čem vidíte výhody a nevýhody tak velké veřejné zakázky?

Na takto velký rozsah se ukázalo jako rozumné řešení mít jednoho generálního dodavatele. Administrativně bychom to jinak nezvládli. Odlišně však postupujeme u dalších soutěžích, aby se mohli zúčastnit jak větší firmy, tak menší specializovaní dodavatelé. To vše platí pro velké obnovy z dotačních titulů. Nicméně nejzásadnější je vždy pro památku pravidelná údržba. Jak vlastními silami, kdy například máme na zámku perfektního truhláře a podařilo se nám díky tomu během pěti let vybavit dílnu, tak u menších objednávek na dílčí práce, kdy můžeme spolupracovat s vyzkoušenými restaurátory a řemeslníky. Ideální tak nejsou velké skokové investice, ale kontinuální péče s vyškolenými zaměstnanci a osvědčenými dodavateli. Nemít tak ruce svázané zákonem o zadávání veřejných zakázek a hlavně nedostatečným počtem zaměstnanců a obrovským podfinancováním, daly by se dělat divy. Naštěstí máme v koležích velkou podporu a odbornou pomoc. Komplikace nám způsobuje

Jarmila Šajtová – Pavel Benit

ODKRYVÁNÍ STARŠÍCH OMÍTKOVÝCH VRSTEV
V DOLNÍM ZÁMKU

Jarmila Šajtová – Pavel Benit

PRŮHLIED Z DOLNÍHO ZÁMKU NA HORNÍ ZÁMEK, KDE V SOUČASNOSTI PROBÍHÁ ROZSÁHLÁ REKONSTRUKCE

spíše určitá nepřipravenost naší vlastní organizace kapacitně utáhnout takové množství projektů najednou a hlavně silící snahy o centralizaci a nivelizaci památkové správy, kdy se ukazuje z pravomocí kastelánů a vzniká nebláhá tendence přesouvat rozhodování o obnově a využití mimo objekty samotné. Bez zaváhání mohu tvrdit, že je to cesta špatným směrem, neboť správci znají svou odpovědnost, jsou jí odborně schopni dostát a mají nejvíce informací k tomu, aby se mohli v obnově památky rozhodovat a manažersky ji řídit. Oklešťované kompetence způsobují, že těmto závazkům nemohou plně dostát.

I navzdory rekonstrukci nabízíte doprovodné programy?

Ano. I přes hektické období, kdy mě i část mých kolegů zaměstnává stavba šest dní v týdnu, se nám podařilo zpřístupnit část Dolního zámku. V souboru státních památek jsme výjimeční naším zaměřením na vzdělávání a edukační programy, mají u nás prioritu, a tak jsme teď v srpnu mohli také spolupořádat Letní školu památkové edukace. Je to ale maximum toho, co můžeme kapacitně zvládnout.

Kdy se chystá zpřístupnění objektu a co bude jeho součástí?

Zámek je zpřístupněný stále, o kontinuitu našeho provozu jsme přijít nechtěli. Ačkoliv jsou podmínky dosti provizorní a naši návštěvníci mají k dispozici pouze mobilní toalety a vstupenky prodáváme na parkovišti, můžeme ukázat velmi neobvyklou

a nesmírně zajímavou prohlídkovou trasu na Dolním zámku. Tedy alespoň v létě a o víkendech v září. Nezatěžujeme lidi letopočty a soubory jmen majitelů, nemáme tam nábytek a věnujeme se řemeslným detailům, restaurování, stavební historii a prezentujeme něco, co jinde nezažijete – památkový problém. Do nového celoročního provozu vstoupíme v roce 2021 s novou prohlídkovou trasou, tentokrát již tradičnější, další výběrovou zaměřenou na středověk a hlavně s novými expozicemi našeho Muzea Vimperka.

Má Vimperk svůj vlastní mobiliář? Jak budou koncipovány expozice?

Z vybavení se toho zatím příliš dohledat nepodařilo. Máme pouze dvojici obrazů z kaple a pak jen již drobnosti a archeologické nálezy. Z evropské dotace tak nezachraňujeme jen památku, ale také poškozené předměty napříč depozitáři zámku a muzeí, které také v projektu restaurujeme a jež pak budou vystaveny na prohlídkové trase. Část budou rovněž tvořit nákupy. V případě muzea je tomu jinak. Jsme jediný objekt ve správě Národního památkového ústavu, který má v provozu začleněno také vlastivědné muzeum s více než 25 tisíci předměty. Na expozici právě pracuje pod mým vedením kurátorský tým, v němž jsou vzhledem k velké různorodosti expozic zastoupeni rozliční odborníci. Nicméně výstavní a sbírkotvornou činnost si děláme sami, například harmonogram se nám již téměř zaplnil až do roku 2023.

Jaká byla vaše cesta na zámek?

Jednoduchá, vyhrál jsem výběrové řízení (smích). Předtím jsem pracoval léta jako sezonní průvodce na hradě Veveří. Společně s mnohooborovým vzděláním zakončeným kurzem památkové péče se vše krásně střetlo právě v této profesi. Jsem přesvědčený, že kastelán a vedoucí muzea by měl být schopen do určité míry zastat práci těch, které řídí. Erudice, přípůsobilost, ochota neustále učit se novým věcem a hlavně všestrannost je pak to, co vyhledávám u zaměstnanců zámku i muzea. Abych se však vrátil k otázce, moje cesta na Vimperk nebyla tak úplně náhoda. Měl jsem na přelomu let 2014–2015 několik možností, kam se ubírat, ale vimperský zámek byl jasná volba. Začínali jsme totiž s mnoha věcmi skoro od nuly, takže každý kus práce je hned vidět a projeví se, což člověka pochopitelně naplňuje.

Co vás v práci kastelána nejvíce těší a čeho byste chtěl dosáhnout?

Správa památky není tak o ambicích a touze něčeho dosáhnout, je to v první řadě služba. A k té je třeba postoj, na který se dnes v práci poněkud zapomíná. Je to pokora – uvědomění si, že pečujete o něco, co přesahuje náš krátký život. Staráme se o to, co prostupovalo lidskou kulturou po tři čtvrtě tisíciletí, co ji dodnes formuje, a budeme-li dělat dobře a zodpovědně svou práci, zajistíme možnost, aby tomu tak bylo i poté, co my už tady nebudeme. ■
www.zamek-vimperk.cz

Kryštof Havlice

ČÁSTEČNĚ ROUBENÁ JEDNOTŘÍDKA V MOŽDĚNICÍCH BYLA POSTAVENA V ROCE 1814.

Kryštof Havlice

CENNÁ JSOU ZHLAVÍ STROPNÍCH TRÁMŮ.

ZAJÍMAVÉ REKONSTRUKCE

Využití a obnova tří historických školních budov

Školy mají v lidském životě nezastupitelné místo a jsou často výraznými prvky městské i venkovské zástavby. Právě těmto objektům bude věnována letošní podzimní konference PROPAMÁTKY.

Vzdělávání bylo prvotně výsadou vyšších vrstev a teprve postupným vývojem se možnost jeho získání naskytla také příslušníkům dalších skupin obyvatel. Vznik typologie školních budov v dnešním smyslu lze vnímat až od uzákonění povinné docházky, respektive platností Všeobecného školního řádu z roku 1775. Jeho vytvořením Marie Terezie pověřila zaháňského opata Jana Ignáce Felbigera, který stanovil a definoval pevný systém nižšího školství v monarchii. Neméně důležitým mezníkem se stal rok 1869, kdy byla zave-

dena takzvaná Hasnerova reforma, jež svým progresivním přístupem umožnila zahušťování sítě obecních škol. Zákon platil s menšími úpravami až do poloviny 20. století, kdy byl v roce 1948 nahrazen takzvanou jednotnou státní školskou soustavou. Vznik projektových dokumentací nových budov se od roku 1888 řídil pevnými předpisy zahrnujícími požadavky moderních trendů.

Vývoj vyvrcholil na přelomu 19. a 20. století, tedy v období prosperity českých zemí v okamžiku dovršení emancipačních snah v ekonomické nebo kulturní oblasti a rovněž z hlediska rozvoje školství. Podstatnou úlohu sehrál rozmach zemědělské výroby a průmyslu, který znamenal stále rostoucí nároky na širší vrstvy obyvatel. Neméně podstatnou roli v rozvoji školní architektury měla sekularizace, zavedení obecních a měšťanských ústavů a v neposlední řadě také setření rozdílů mezi edukací chlapců a dívek.

V průběhu 20. a 30. let 20. století je možné vnímat vznik nové školní architektury, jejíž rysy začaly postupně stále více ovlivňovat zvyšující se pedagogické a hygienické potřeby. Od zpočátku klasicizujících forem, symetrických kompozic přicházely novorenesanční, novobarokní i novogotické inspirace. Postupná demokratizace systému výuky v návaznosti s postupně se rozvíjejícími požadavky jednotlivých vzdělávacích funkcí přinášela volnější objemové skladby zejména secesních a raně modernistických budov.

TEXT KRYŠTOF HAVLICE
FOTO KRYŠTOF HAVLICE, MĚSTO POHOŘELICE,
STATUTÁRNÍ MĚSTO OLOMOUC

TAKZVANÝ PAARŮV ZÁMEČEK V POHOŘELICÍCH LEŽÍ NA POZEMKU ZÁKLADNÍ ŠKOLY.

DETAIL OBNOVENÉHO INTERIÉRU

Navrhování školních areálů po vzniku Československa primárně vycházelo z národních stylotvorných vzorů a zároveň reflektovalo například německé a holandské inspirace. Stěžejní úlohu sehrál architekt Josef Gočár, který zejména svým souborem na Tylově nábřeží v Hradci Králové současně definoval novodobý městský urbanismus. Vliv holandské architektury charakteristické režným zdíkem se výrazně projevila také mimo jiné u vesnické školy v Brodce u Konice od Ludvíka Hilgerta nebo u brněnského reformního gymnázia od Jaroslava Syřištěho.

Po roce 1925 se začíná prosazovat bílá funkcionalistická architektura zastoupená například školami v brněnské Masarykově čtvrti od Bohuslava Fuchse, v Praze vysočanskou školou od Vladimíra Frýzy, stavbou od Václava Kolátora na Novém Městě nebo Benešovým gymnáziem od Evžena Linharta v Praze-Dejvicích. Navrhováním funkcionalistických budov se zabývali další významní architekti, například Jaroslav Fagner, František Fiala nebo Oldřich Liska. Světového ohlasu v této oblasti dosáhli Jan Gillar s komplexem francouzských škol v pražských Dejvicích, Bohuslav Fuchs s Josefem Poláškem v případě brněnské Odborné školy pro ženskou povolání Vesna nebo Eliška Machová s internátním objektem v tomtéž městě.

Poválečnou etapu charakterizovaly formy vycházející z tradice meziválečného funkcionalismu zastoupené například Josefem a Emanuelem Kittrichovými

mi, kteří projektovali školu v Miroticích nebo brněnskými architekty Zdeňkem Škardou nebo Josefem Poláškem. 50. léta minulého století poté začala odrážet tendence v duchu socialistického realismu a až na výjimky se objevoval silný příklon k prefabrikovaným systémům architektury. V 60. letech byla znovu v několika případech oživena funkcionalistická tradice, progresivně laděnými návrhy mateřských škol se zabýval například Miroslav Dufek. Do výčtu je na místě zahrnout i významné vysokoškolské areály v Praze nebo Brně.

Historické školní budovy často podléhají nevhodným stavebním úpravám, které mohou setřít jejich původní hodnotu, také proto jsou průběžně zařazovány do Ústředního seznamu kulturních památek. V nedávné době byl soubor rozšířen například o budovy v secesním dekorativním stylu v Zárybech, areál v Hradci Králové od Václava Rohlíčka nebo podolské koleje ČVUT ve stylu takzvané sorely.

Ať již vědomě, nebo nevědomě ovlivňuje školní prostředí v nejrůznějších formách estetické citění a psychologii lidí. Jeho úloha a podoba byla proto v průběhu let věnována zvláštní pozornost. Stávalo se neodmyslitelnou součástí urbanistických plánů sídel a důležitými stavbami obcí a měst. Z početné bohatého fondu těchto staveb, z nichž některé již neslouží svému původnímu účelu, jsme zvolili bývalou roubenou jednotřídku v Možděnicích na Chrudimsku, konverzi někdejšího Paarova

zámečku v Pohořelicích na Brněnsku a restaurování výmalby slavnostního sálu Základní školy Komenium v Olomouci. První památka je v soukromých rukách a dvě ostatní v obecní, respektive městské správě. Na těchto příkladech se pokusíme nastínit specifika bez výjimky náročných procesů obnov a zároveň možnosti současného využití.

MOŽDĚNICE

Památkově chráněný přízemní objekt čp. 37 stojí v severní části obce Vysočina, respektive její osadě Možděnice jižně od Chrudimi. V obci se v rámci příkladů lidové architektury nachází také historická kovárna nebo truhlářská a kolářská dílna.

Zčásti roubená někdejší jednotřídku byla postavena místními obyvateli v roce 1814. Dům má trojdílnou dispozici s bývalým učitelským bytem a světnicí, ve které se nacházela třída fungující do roku 1883. Charakteristická je sedlová střecha s polovalbou nad průčelím. Cenným původním detailem jsou kromě jiných tesařsky opracovaná zhlaví stropních trámů a posledního trámu, který vystupuje nad zápraží. Šindelová krytina byla v minulém století nahrazena eternitovými šablonami.

Postupná obnova probíhající v několika etapách se v minulých letech týkala zejména opravy poškozeného roubení zahrnující kompletní výměnu nejpoškozenějších trámů a eternitové střešní krytiny. Postupně byl ještě vytvořen nový vchod v zadní části vstupní síně.

Město Pohorelice

NOVÉ UČEBNY JSOU VYBAVENY PRIMÁRNĚ PRO VÝUKU PŘÍRODNÍCH VĚD A JAZYKŮ.

Statutární město Olomouc

V PROSTORU TĚLOCVIČNY OLOMOUCKÉ KOMENSKÉHO ŠKOLY SE NACHÁZÍ DEKOROVANÁ AULA.

Rekonstrukce se ucházela o příspěvek v rámci Havarijního programu Ministerstva kultury. Během citlivě provedené obnovy zůstalo zachované základní prostorové členění s většinou hlavních konstrukcí. Upomínku na původní školní charakter domu tvoří dřevěná tabule se stručnou historií místa.

POHOŘELICE

Památkově chráněný objekt takzvaného Paarova záměčku v Lidické ulici čp. 12 je umístěn v blízkosti náměstí na pozemku dvora dnešní základní školy v sousedství rybníka Kolo. Představuje dvoupatrovou budovu s valbovou střechou obdélného půdorysu.

Sídlo si nechala po roce 1690 postavit v místě za takzvaným Malým dvorem hraběnka Marie Paarová, dědička židlochovického panství. Areál se zahradou je kolem roku 1827 ve farní knize zaznamenán jako vrchnostenský dvůr. Ve druhé polovině 19. století jej koupila obec a začala záměček užívat jako provizorní učební prostory při větším počtu žáků. Některé místnosti sloužily jako učitel-ské byty. V tomto období došlo k interiérovým úpravám, až na pozůstatky bosáže byla zjednodušena fasáda se zachováním profilované korunní římsy. Na konci 80. let 19. století vznikla v Lidické ulici nová škola a někdejší panské sídlo se stalo součástí jejího areálu.

Celková obnova zahrnující rozvody všech sítí, opravy podlah a stěn byla realizovaná pod dohledem pracovníků památkové péče. Části původního

uspořádání byly zachovány a pouze doplněny v souvislosti s novým využitím, dále přibyl například výtah nebo nové sociální zařízení. V interiérech se dochovala řada historických uměleckořemeslných prvků z počátku minulého století, jedná se především o podlahy a dveřní výplně, které prošly repasí, namísto chybějících součástí byly osazeny repliky. Důkladnou pozornost si vyžádala uměleckořemeslná malířská výzdoba interiérů. Jedná se o barevnou dekorativní výmalbu, která je nyní prezentována. Učebny jsou prioritně navrženy pro výuku přírodních věd, jazyků a informačních technologií, nově vznikl malý amfiteátr asi pro 50 lidí.

Plány na obnovu nevyužívané památky se objevily v roce 2006, nakonec byly stavební práce zahájeny až v lednu 2018. Rozhodující pro záchranu bylo především získání dotace prostřednictvím Ministerstva pro místní rozvoj v rámci Integrovaného regionálního operačního programu. Tyto finanční prostředky pokryly asi 90 procent nákladů, necelých 10 milionů investovalo město. Slavnostní otevření se konalo letos v červnu.

OLOMOUC

Památkově chráněná budova někdejší německé reálky v ulici 8. května čp. 501 s charakteristickým novorenesančním průčelím byla postavena podle projektu Augusta Krumholze a Vincence Kühna v letech 1873–1876 v místě kasáren a obytného domu. Jejím stavitelem byl Franz Kottas. Au-

torem sochařské výzdoby, která byla během protektorátu odstraněna, se stal Franz Melnitzky z Vídně. V prostoru tělocvičny se nalézá dekorovaná aula, autorem její výmalby z roku 1892 ve stylu novorenesančního dekorativizmu byl pravděpodobně José Hilber.

Znárodně je řada mytologických výjevů a alegorických scén zasazených do ornamentálních rámců. Práce byla provedena křídlovými a temperovými barvami v kombinaci s olejovými imitacemi mramoru. Mezi cenné uměleckořemeslné prvky lze řadit mimo jiné osmiramenný odlévaný původně plynový lustr, historizující litinové topení nebo dubové parkety.

Znečištěná a částečně přemalovaná výzdoba se nacházela dlouhodobě v neutěšeném stavu. Šlo především o trhliny na stropní římsě způsobené postupně sesedající stropní konstrukcí. Omítka mnohdy visela jen na drátcích přichycujících rákosové rohože. Další výrazná poškození byla v minulosti zapříčiněna také zatečením vody po hašení požáru a následnou neodborně provedenou lokální opravou.

Restaurátorský tým pod vedením Radomíra Surmy zahájil práce na stropě auly před třemi lety. Rok poté následovala další etapa zahrnující restaurování jedné strany sálu s okny. V loňském roce byly dokončeny zbývající tři stěny a malovaný dřevěný balkon. Rekonstrukcí soklu bylo například nahrazeno i nepůvodní olištování stěn.

Statutární město Olomouc

Statutární město Olomouc

ZNÁZORNĚNA JE ŘADA MYTOLOGICKÝCH VÝJEVŮ.

PROSTOR CHCE MĚSTO VYUŽÍT K REPREZENTAČNÍM ÚČELŮM A DALŠÍM KULTURNÍM AKCÍM.

Prostor chce město užívat k reprezentačním účelům a dalším kulturním akcím, v současnosti jej také pravidelně zpřístupňuje v rámci prohlídek.

Na náročnou obnovu několikrát přispělo Ministerstvo kultury. Není náhodou, že dokončená akce byla letos nominovaná olomouckým pracovištěm Národního památkového ústavu na

ocenění Patrimonium pro futuro v kategorii Záchrana památky. ■
www.pohorelice.cz
www.olomouc.eu

ZEPTALI JSME SE

V čem pro vás spočívá největší přínos obnovy bývalé školy v Možděnicích?

Spočívá zejména ve zlepšení stavebnětechnického stavu objektu a tím pádem k prodloužení jeho životnosti. Zároveň jej umožňuje znovu využívat minimálně k rekreačním účelům, což je potřebné zejména ke zlepšení mikroklimatu uvnitř domu a také začlenění této pro historii sídla důležité stavby do života obce. Obnova byla provedena v souladu s požadavky památkové péče. Zajištění technického stavu objektu, který byl poškozen zejména působením dřevokazného hmyzu a hub a také dožilou střešní krytinou, umožnilo jeho zachování pro budoucnost. Je dokladem vývoje tradiční venkovské architektury v regionu Vysočiny a zároveň památkou na existenci venkovských školních jednotřídek.

Jiří Švec, Národní památkový ústav v Pardubicích

V čem pro vás spočívá největší přínos obnovy Paarova zámku v Pohorelicích?

Celkový přínos lze spatřovat v mnoha ohledech. Budova byla očištěna od druhotných dispozičních úprav souvisejících se zřízením učitelských bytů koncem 19. století. Tím pádem zůstala zachována barokní dispozice z přelomu 17. a 18. století, kdy objekt vlastnil rod Paarů. Repasovaly se historické výplně otvorů a zhotovily kopie chybějících, zrestaurovány jsou barokní vstupní dveře včetně kamenného ostění. V rámci výuky a potřeb školy došlo ke hmotovému obnovení přízemního dvorního křídla v podobě amfiteátru a nad přilehlým rybníkem Kolo byla zbudována zahrádka s dřevěným altánem pro letní výuku. V přízemí vznikla cvičná kuchyně a učebna pro keramickou dílnu. V patře jsou tři prostorné učebny s restaurovanou stropní výmalbou, lze zde najít i akvárium a terárium. Za hlavní přínos lze považovat zdařilé spojení historické budovy s moderními požadavky na výuku, kde dochované prv-

ky budou pozitivně působit na vnímání žáků.

Tomáš Sedláček, Národní památkový ústav v Brně

V čem pro vás spočívá největší přínos obnovy interiérové výzdoby slavnostního sálu Základní školy Komenského v Olomouci?

Nejsou to jen nástrovní malby, ale také nástěnné, zdobený je i balkon a všechny dveře vedoucí do sálu. Největší přínos vidím zejména v obnovení odkazu našich předků, škola byla původně německá, a rehabilitaci maleb. Neskutečná a skoro bezbřehá ornamentika, množství figurálních scén, symbolů, mytologie, historie, to všechno v harmonickém spojení. Jedná se o skutečný a unikátní takzvaný Gesamtkunstwerk. Tuto práci považuji za velký počín a doufám, že se o něm dozví co nejširší veřejnost.

Kamila Davidová, Národní památkový ústav v Olomouci

V letním čísle časopisu PROPAMÁTKY bylo v rubrice Rekonstrukce chybně uvedeno, že mlýn Vrátno byl podpořen z Programu záchrany architektonického dědictví Ministerstva kultury. Za tento omyl se majiteli objektu omlouváme.

KAPLE PANNY MARIE BOLESTNÉ NA PRAŽSKÉM BARRANDOVĚ JE V SOUČASNÉ DOBĚ V NEUTĚŠENÉM STAVU. O JEJÍ ZÁCHRANU SE OD LOŇSKÉHO ROKU STARÁ SPOLEK PRAZDNÉ DOMY.

VZHLED KAPLE KRÁTCE PO JEJÍM DOKONČENÍ NA POČÁTKU 20. STOLETÍ.

CHVÁLÍME

Zachraň kapli!

Spolek Prázdné domy je známý hlavně díky databázi nevyužitých objektů. Jeho příznivci jsou ale aktivní i na poli financování obnovy památek. Nejnovějším projektem je záchrana kaple na pražském Barrandově.

Drobná sakrální stavba zasvěcená Panně Marii Bolestné vznikla z iniciativy podnikatelské rodiny Hergetů zřejmě v roce 1847, kdy byla přestavěna ze skladiště střelného prachu. Do dnešní podoby byla upravena po roce 1900 emauzskými benediktiny, kteří její výzdobu pojali v duchu tzv. Beuronské umělecké školy. Styl byl jedinečný tím, že se snažil očistit tehdejší umění od nezdravých tendencí své doby. Obracel se proto ke starokřesťanským slohům a předcházal secesi. První mše byla v kapli sloužena v roce 1903. Zejména po druhé světové válce ale začal objekt chátrat a situace se nezměnila ani po sametové revoluci, kdy byl násilně otevřen a jeho vnitřní vybavení nenávratně poničeno vandaly.

Jeho neutěšeného stavu si všimli i členové a příznivci spolku Prázdné domy, kteří pravidelně pořádají na Barran-

dov tematické vycházky. Měli zkušenost s financováním oprav několika památek, například božích muk ve Vrbici nebo hrobů Jana Kotěry, Oldřicha Tyla a Čeňka Vosmíka na Olšanských hřbitovech. Vždy se ale jednalo o cizí realizace. Již delší dobu v nich proto krystalizovala myšlenka na záchranu vybrané stavby. Důležitým kritériem bylo, aby ležela na území hlavního města, svou velikostí nepřekračovala reálné finanční, časové a personální možnosti spolku a především aby se všechny práce odehrávaly v jeho vlastní režii. Volba proto padla právě na barrandovskou kapli. Spolek Prázdné domy si ji pronajal na 10 let od soukromého vlastníka a zavázal se, že zajistí její obnovu.

Za tímto účelem založil crowdfundingovou kampaň na serveru darujme.cz, kterou hodlá podpořit řadou dalších doprovodných aktivit. Během léta byla například pořádána první brigáda, při níž se odhalovala střecha, zhodnotil její stav a navrhl se způsob její opravy tak, aby se zamezilo dalšímu narušování konstrukce dešťovou vodou. Dne 22. září se pro změnu uskutečnila bohoslužba spojená s komentovanou vycházkou a piknikem. Pořadatelé doufají, že se jim za podpory veřejnosti podaří příští rok zrealizovat odvlhčení základového zdiva a hrubou opravu omítek. Je vidět, že Prázdným domům se skutečně daří naplňovat jejich poslání, aby opuštěná místa znovu našla svůj smysl a vzbuzovala zájem lidí, kteří kolem nich denně procházejí. ■ www.zachrankapli.cz

TEXT JAN ŠTĚPÁNEK
FOTO RADOMÍR KOČÍ, ARCHIV REDAKCE

EXKURZE STUDENTŮ VYŠŠÍ ODBORNÉ ŠKOLY RESTAURÁTORSKÉ DO VELKÉ BRITÁNIE. S UNIKÁTY LONDÝNSKÉ WALLACE COLLECTION SEZNAMOVAL ÚČASTNÍKY TAMNÍ KONZERVÁTOR NÁBYTKU JURGEN HUBER.

MOMENT Z HODINY VÝUKY HISTORICKÉ DŘEVOŘEZBY

VZDĚLÁNÍ

Budoucí restaurátoři z jižní Moravy

Vyšší odborná škola restaurátorská v Brně přitahuje svými mezinárodními projekty absolventy univerzit i učňovských oborů. Za čtvrt století existence si vydobyla pevnou pozici v oblasti péče o kulturní dědictví.

Instituce sídlící ve Francouzské ulici v Brně poskytuje vzdělání nutné pro získání licence k restaurování kulturních památek, konkrétně v oboru Konzervování a restaurování nábytku a nepolychromované dřevorezby a v oboru Konzervování a restaurování malířských a dekorativních technik. Od svého založení v roce 1994 vychovala a nadále vychovává generace mladých restaurátorů nábytku, dřevorezby, malby, zlacení a polychromie.

Vyšší odborná škola restaurátorská oslovuje absolventy gymnázií, uměnovědných, designerských i jiných univerzitních oborů díky svým reálným výstupům v každodenní praxi. Pro absolventy učilišť nebo uměleckých škol je pak zajímavá především pro pevné spojení se specializovaným řemeslem.

Díky těmto různorodým zaměřením tvoří studenti pestrou škálu osobností, učí se samostatně i v týmech vnímat a chápat autentické objekty tak, aby byli schopni sami vyrobit postrádaný prvek unikátního díla. Rozvíjí tak své kompetence a dovednosti, a to nejen v oblasti uměleckořemeslné a výtvarné, ale i přírodovědné.

Pracovní postupy a vědecké poznatky škola cizeluje za pomoci pestré základny vyučujících, restaurátorů s licenci, výtvarníků nebo vědeckých pracovníků. Intenzivně spolupracuje také s celou řadou domácích i zahraničních institucí, především formou společných projektů a odborných praxí. Mezi nejznámější partnerské organizace patří Victoria and Albert Museum v Londýně. Díky programu ERASMUS a jiným dotačním titulům se studenti, absolventi i pedagogové účastní i řady zahraničních stáží v restaurátorských ateliérech v Itálii, Anglii, Německu, Francii, Rakousku, Polsku, Bulharsku, Lichtenštejnsku, Nizozemí či na Slovensku.

Mimořádnou kapitolou je spolupráce s mnichovským Goering Institutem, s nímž se organizace podílí na restaurování barokního mobiliáře sakristie kostela Nanebevzetí Panny Marie v Brně. Škola pořádá také celou řadu akcí pro odbornou i laickou veřejnost, například konference ve spolupráci s německými a britskými kolegy, restaurování přímo v expozici zámku Slavkov u Brna apod. ■ www.vosrbrno.cz

TEXT ZBYNĚK KONVIČKA, PETR POLÁŠEK
FOTO ARCHIV ŠKOLY

KOALICE ZA SNADNÉ DÁRCOVSTVÍ VYDÁVÁ TAKÉ INFORMAČNÍ BROŽURU, KTEROU NABÍZÍ ZDARMA KE STAŽENÍ.

VÝZVA

Závěť' může pomáhat

Téma poslední vůle na poli filantropie není v České republice mnoho známé. To se snaží změnit koalice Za snadné dárcovství, která od roku 2018 vyhlašuje Měsíc dobročinné závěti a obecně pomáhá tuto oblast komunikovat napříč generacemi.

Díky správně napsané poslední vůli podpořili lidé v České republice již například péči o děti bez rodin, seniory, hendikepované, sportovce, skauty, školy, lidi bez domova, výzkum v oblasti ekonomie, pražskou ZOO, nejrůznější nadace, ale třeba také záchranu konkrétní památky. Zajímavá je skutečnost, že ne vždy mysleli dárci pouze na jednu organizaci či jediný účel. Rozhodnutí je vždy na každém a rodina by měla být na prvním místě.

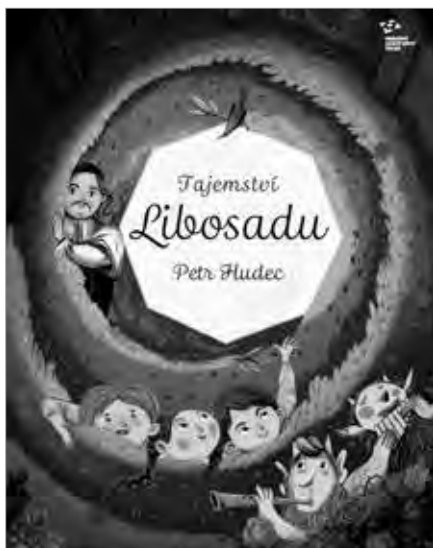
Stále ovšem existuje mnoho případů, kdy majetek lidí propadá státu. Týká se to osob, které nemají dědice. Státní rozpočet se díky neznalosti každoročně naplní o desítky až stovky milionů korun bez dalšího určení. Věřím, že kdyby lidé takovou informaci měli, raději by se zamysleli a podpořili ve své poslední vůli smysluplné projekty v okolí nebo v oblasti, která je jim blízká. Mohli by tak pomáhat na konkrétních místech.

Po celém světě a již několik let také u nás je téma závěti pravidelně kolem 13. září zmiňováno více než jindy. Může za to Mezinárodní den závěti. Další zdroje informací a také nevšední příběhy běžných lidí poskytují stránky Závěť pomáhá. Ty provozuje zmiňovaná koalice. Je dobré vědět, že přispívání na dobročinné účely nenáleží ani v této oblasti pouze slavným a bohatým. Navíc se darování nemusí týkat pouze finančních prostředků, jak by se na první pohled mohlo zdát. Často se jedná o autorská práva, sbírky mincí, známek, knih či další majetek.

Zkusme se tedy zamyslet a do příštího mezinárodního dne závěti v roce 2020 si zodpovědět otázku, zda neuvažovat o sepsání závěti. A pokud se rozhodneme, že ano, zda v ní nemyslet také na potřebné. Osobně nad tím vážně uvažuji s vědomím, že odchod na věčnost v dohledné době neplánuji. Ale jak se říká: Bůh ví, jak to vlastně bude. Rád bych se proto choval již nyní zodpovědně vůči svým nejbližším i dalším lidem, kterých si vážím. ■

www.zavetpomaha.cz

TEXT ALEŠ KOZÁK
FOTO KOALICE ZA SNADNÉ DÁRCOVSTVÍ

OBÁLKA KNIHY

ILUSTRACE SETKÁNÍ DĚTÍ S MALÍŘEM VYCHÁZEJÍCÍ Z DOBOVÉ RYTINY

ROBERT SI ZA SVÍTÁNÍ SPLETL BISKUPA KARLA S BOHEM APOLLONEM.

KNIHA

Tajemství Libosadu

Národní památkový ústav představil před nedávnem veřejnosti knihu, která je určena hlavně rodinám s dětmi. Svým způsobem nemá mezi publikacemi vydanými touto institucí obdoby. Jedná se totiž o pohádku nepohádku, průvodce neprůvodce.

Hlavním tématem publikace je Květná zahrada v Kroměříži, zapsaná na Seznamu UNESCO, která před nedávnem prošla generální rekonstrukcí. Jejím autorovi Petru Hudcovi, který pracuje pro Národní památkový ústav jako lektor a metodik edukačních programů, nešlo jen o využití atraktivního prostředí zahrady pro vystavění poutavého příběhu. Jeho záměrem bylo naopak představit historické prostředí skrze neobvyklý příběh zajímavý pro celou rodinu.

Hlavním hrdinou je Robert, který tráví v někdejší rezidenční městě olo-

mouckých biskupů prázdniny u prarodičů. Při návštěvě Květné zahrady se díky paměti prastarých stromů ocitá v době jejího zbudování, tedy v 17. století. Má možnost objevovat podobu, významy a krásu Libosadu v míře, jak to jeho dnešní stav bezezbytku neumožňuje. Prostředkem k tomu jsou setkání s kamarády Bohdankou a Johanem i dalšími lidmi: prelátovými zahradníky, umělci, nejrozumnějšími urozenými hosty a dokonce i se samotným budovatelem biskupem Karlem z Lichtensteinu-Castelcornu. Současně v Robertově příběhu ožívají a znovu se odehrávají staré mýty, o kterých se říká, že se nikdy nestaly. Přitom se dějí pořád.

Osa příběhu vychází z jednoduchého tvrzení, že sama zahrada je obrazem ztraceného a znovu hledaného ráje a bloudění v jejích labyrintech není ničím jiným než podobenstvím lidského života v celém jeho průběhu. Teprve na konci cesty lze proto zpětně porozumět smyslu celého putování. Vyprávění daného příběhu se tak stává mnoho-
vrstevnatým a může obohatit i dospělé, kteří knihu Tajemství Libosadu čtou společně se svými dětmi. Další rozměr vtiskly prezentované knize barevné ilustrace Elišky Chytkové, která se profesionálně zabývá ilustrací a animací. I ony ukazují někam dál, ukrývají symboly, archetypy. S jejími pracemi se návštěvníci kroměřížského zámku a Muzea umění Olomouc mohli setkat také u speciální mobilní aplikace Sen biskupa Karla. ■
www.npu.cz

TEXT PETR HUDEC
FOTO NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV

Jitka Erbenová, CC-BY-SA 3.0

ČESKO-NĚMECKÝ FOND BUDOUČNOSTI PODPOŘIL NAPŘÍKLAD OPRAVU FASÁDY KOSTELA UMUČENÍ SV. JANA KŘTITELE V ZÁTONI.

Polteř 111, CC-BY-SA 4.0

NADACE OBČANSKÉHO FÓRA POSKYTLA PŘÍSPĚVEK NA VÝMĚNU NĚKOLIKA OKEN V ZÁMKU MYSLIBOŘICE.

FINANCOVÁNÍ

Nadační programy na obnovu památek

Nadace a nadační fondy v souladu se svým zaměřením vyhlašují programy s lokálním nebo naopak celorepublikovým přesahem. Soustředí se především na rozvoj komunity a místa, revitalizaci a využití veřejného prostoru, řeší však i další témata. Jedním z nich je záchrana památek.

Nadace často kladou důraz na komunitní rozměr a zapojení široké veřejnosti. Vycházejí z předpokladu, že pokud se místní lidé podílí již na přípravě projektu a jeho realizaci, přistupují k němu i v následujících letech zodpovědněji. Opravou památky všechno teprve začíná, následovat musí vhodné využití a soustavná péče.

Příkladem organizace, která výrazně podporuje komunitní rozvoj, je Nadace VIA s programy Místo, kde žijeme a Živá komunita. Věnují se zlepšování veřejného prostoru a mezilidských vztahů v sousedských komunitách, posilování jejich soběstačnosti a zahrnují také péči o kulturní dědictví. Jedná se

o obnovu drobných památek, krajiny, chátrajících staveb, oživení veřejného prostoru a podobné aktivity.

Další nadace financují projekty se sociálně-zdravotní tematikou spojené s obnovou památek. Jednou z nich je Nadace Občanského fóra, která dlouhodobě vyhlašuje program Památky a zdraví, v rámci nějž mohou finanční příspěvek získat žadatelé, kteří chtějí obnovit kulturní památku a zároveň v ní poskytují sociální či zdravotní péči. V programu Opomíjené památky se nadace zaměřuje na drobnou architekturu a historické stavby místního významu.

Některé z nadací se soustředí na konkrétní druh památky. Příkladem je Nadace LANDEK Ostrava, která podporuje záchranu a obnovu hornických objektů a historických tradic. Jako další typ můžeme uvést židovské památky, jejichž záchraně se věnuje Nadace židovské obce v Praze, Česko-německý fond budoucnosti a Nadační fond obětem holocaustu.

Při obnově historického objektu je většinou nutné řešit i úpravu jeho okolí. Dotace na revitalizaci veřejného prostoru, parků, alejí, sadů a celkově kulturní krajiny umožňují tento problém řešit komplexně a napomáhají tomu, aby architektura s krajinou tvořily harmonický celek. Této problematice se dlouhodobě věnuje například Nadace ČEZ, Nadace Partnerství či Nadace Proměny Karla Komárka. ■ www.propamatky.info

TEXT DAGMAR KOŽELUHOVÁ
FOTO WIKIMEDIA COMMONS

PROJEKT VRACÍ NÁVŠTĚVNÍKY DO ROKU 1724, KDY ZAŽÍVAL KUKS OBDOBÍ NEJVĚTŠÍHO ROZKVĚTU.

K PROHLÍDCE DNES JIŽ Z ČÁSTI NEEXISTUJÍCÍCH BUDOV MŮŽETE VYUŽÍT SVŮJ CHYTRÝ MOBILNÍ TELEFON.

APLIKACE

Z(a)kusit Kuks trochu jinak

Moderní doba dorazila i do barokního areálu v Kuksu na Trutnovsku. Návštěvníci zde mohou využívat mobilní aplikaci, která je přenese o tři století zpět v čase.

Technologický pokrok je nelítostný a pomalu a jistě šlape na paty i konzervativním přístupům k prezentaci českého kulturního dědictví. Problémům s interpretací památek a jejich historického významu, které se nejčastěji projevují u mladé a technologicky velmi pokročilé generace, se proto rozhodla čelit nezisková organizace Revitalizace KUKS ve spolupráci s Královéhradeckým krajem. Vytvořili velmi podnětnou aplikaci umožňující cestovat časem. Stačí pár dobře mířených kliků a hned zjistíte, jak vypadal areál v dobách své největší slávy.

Jen procházíte památkou a přes fotoaparát vašeho mobilního zařízení vidíte digitální rekonstrukci objektu v roce 1724. Uživatelé čeká nenároč-

ná, asi půlhodinová procházka barokním areálem, během níž navštíví nejen majestátní hospital a zahradu, ale i sochy od Matyáše Bernarda Brauna, léčivé prameny nebo dnes neexistující romantické roubenky. V doprovodu samotného stavitele, Františka Antonína hraběte Šporka, se dozví více o barokních časech, kdy v Kuksu bývaly lázně slavnější než Karlovy Vary, stejně jako informace o tom, že v areálu stával honosný zámek. Připraveny jsou i dobové perličky o způsobu trávení lázeňské sezony významných hostů, například jak kaskádovým schodištěm teklo víno. Samozřejmou součástí virtuálního projektu je také pár tipů na výlety do okolí.

Královéhradecký kraj je prvním vyšším samosprávným celkem, který projekt památkových prohlídek s využitím rozšířené reality uvádí v praxi. Za vývoj aplikace kraj zaplatil jeden milion korun a podobně plánuje zpracovat i další lokality, například Archeopark Všestary nebo Braunův Betlém. Autorem technického řešení je společnost More.is.More, která se specializuje na postprodukci ve filmu a reklamě. Aplikace je určena pro všechny majitele chytrých telefonů a dalších zařízení podporujících operační systémy Android a iOS. Stahovat můžete z obchodu Google Play ještě před cestou nebo klidně až na místě. Mezi ctnostmi Kuksu totiž patří i tři Wi-Fi spoty, kde data tečou jak lázeňské prameny. ■ www.zkuskuks.cz

TEXT DAN LECHMANN, JAN ŠTĚPÁNEK
FOTO REVITALIZACE KUKS, O. P. S.

FOTOREPORTÁŽ

FOTO ANDREA THIEL LHOTÁKOVÁ

Zdařilá rekonstrukce a dostavba Regionálního muzea v Kolíně

Obnova objektu Regionálního muzea v Kolíně sídlícího v raně středověkém Veigertovském domě na Karlově náměstí začala v roce 2014. Citlivá rekonstrukce a dostavba památkově chráněné stavby podle návrhu architektky Ireny Hrabincové z ateliéru IHARCH byla dokončena v roce 2017. Muzeum se zázemím a informačním centrem v přízemí zahrnuje dvorní soudobě pojatou budovu depozitáře s badatelnou, knihovnou a sálem. Přístavba se štíhlou hmotou spojovacího krčku je opláštěná vizuálně charakteristickým profilovaným sklem. Rekonstrukce umožnila prezentovat štukovou výzdobu, nástěnnou výmalbu, litinové schodišťové zábradlí i doplnění chybějících prvků, jako jsou špaletová okna, kazetové dveře nebo mozaikové dlažby. Navráćeno bylo hlavní uliční průčelí nebo podloubí ve dvorní části dispozice. Realizace získala titul Stavba roku Středočeského kraje. www.iharch.cz | www.muzeumkolin.cz

Z MĚST A OBCÍ

BUŠTĚHRAD

Revitalizace pivovarských sklepů

Město chystá projekt revitalizace bývalých pivovarských sklepů z přelomu 19. a 20. století. Nachází se v Tyršově ulici a jsou neobyčejně zajímavým podzemním systémem s celkovou rozlohou přibližně 1 500 m². Tvoří je pětিলodí valeně klenutých prostor, kde jsou klenby vysoké 4–5 metrů, což umožňuje velmi zajímavé využití. Sklepy i pozemek nad nimi získalo město před několika lety ve formě brownfieldu a nyní připravuje projekt na jejich revitalizaci. Jeho cílem by měla být úprava prostor pro kulturní a společenské akce (koncerty, divadlo, výstavy apod.) s vlastním zázemím. Rozsáhlý pozemek nad sklepem by měl být upraven jako park s vyhlídkou, terasou, pergolou a zastřešenou scénou. Součástí areálu bude i workoutové hřiště. Město chce celou akci financovat z dotace Ministerstva pro místní rozvoj na revitalizaci brownfieldů.

www.mestobustehrad.cz

město Buštěhrad

CHEB

Barokní chrám v původní podobě

Evangelický Chrám pokoje se dochoval v původní novogotické podobě a tvoří společně se školou a farou harmonický celek. Sakrální památka však byla postavena na okraji barokního opevnění, což způsobilo jeho statické problémy. K výraznému zhoršení celistvosti stavby došlo pak navíc následkem výbuchu na konci druhé světové války a při otřesech půdy. Od roku 2016 se na obnově svatostánku podílejí vlastníci Farní sbor Českobratrské církve evangelické i luterská církev Bavorska, Česko-německý fond budoucnosti, Ministerstvo kultury a město Cheb. Doposud se podařilo staticky zajistit celý objekt a provést vnitřní výmalbu. Nyní se pracuje na střeše a fasádě. Jako autoři plánů jsou uváděni berlínský architekt Herrmann van der Hude a stavební inspektor Müller. Samotné práce vedl a spoluautorem plánů byl i známý chebský stavitel Adam Haberzettl, jenž zemřel tři dny před svěcením chrámu. V den svěcení v roce 1871 se pak konal jeho pohřeb. Evangeličtí účastníci slavnosti se prý poté přidali ke kolemjdoucímu pohřebnímu průvodu a odebrali se na katolický hřbitov, aby zde společně v působivé jednotě uctili památku stavitele.

www.cheb.cz

město Cheb

IVANČICE

Náměstí se dočkalo obnovy

Vzhledem k neuspokojivému stavu náměstí před kostelem Nanebevzetí Panny Marie byly v roce 2016 vypracovány plány na jeho revitalizaci. Obnova se týkala dlažby, osvětlení a odvedení vody od zdiva chrámu. Práce začaly v září 2018, kdy byla provedena skrývka dlažby a zeminy. Narazilo se však přitom na kosterní pozůstatky, neboť kolem svatostánku se nejméně do roku 1560 rozkládal hřbitov. Povolaní archeologové všechny nálezy zdokumentovali a uložili do společného hrobu vedle věže. Místo bude v dlažbě dodatečně označeno kovovou tabulkou. Stavba pokračovala od března 2019. Dešťová voda byla odvedena do blízkého mlýnského náhonu. Příchod do kostela je bezbariérový. K vyrovnaní s další plochou náměstí pomohlo několik schodů. Celá plocha byla vydlážděna béžovými a modrými žulovými odseky. V červnu byla revitalizace ukončena a poté předána do užívání. Celá rekonstrukce byla hrazena z rozpočtu města a dosáhla částky 16,4 milionu korun.

www.ivancice.cz

Věra Jelínková

Přinášíme aktuality z míst, kde se aktivně věnují péči o kulturní dědictví. Uvedené texty jsou publikovány v rámci mediální spolupráce redakce s městy a obcemi.

JINDŘICHŮV HRADEC

Opravené schodiště kostela

Trojlodní kostel Nanebevzetí Panny Marie s věží je významným dokladem vrcholně gotické architektury z období po polovině 14. století. Současně je i důležitým urbanistickým prvkem, jenž svou hmotou výrazně utváří celkový pohled na historické jádro Jindřichova Hradce. V posledním čtvrtletí roku 2018 byla Římskokatolickou farností – proboštvím Jindřichův Hradec provedena oprava schodiště na jižní straně hlavní lodi. Rekonstrukce se mohla realizovat díky podpoře Ministerstva kultury z Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón. Schodiště muselo být kompletně rozebráno, byly opraveny základové konstrukce a pod dohledem restaurátora vše osazeno zpět. Přitom byla provedena konzervace jednotlivých stupňů, železných spon a kamenných madel. Celkové náklady činily téměř 370 tisíc korun, z toho 184 tisíc korun přitom přispělo Ministerstvo kultury. Město Jindřichův Hradec ze svého rozpočtu poskytlo 37 tisíc korun.

www.jh.cz

Milan Bureš

LITOMĚŘICE

Hrad jako multifunkční prostor

Gotický hrad v Litoměřicích, který najdeme přímo v historickém jádru města, je typickou ukázkou toho, jak lze zachránit cennou památku a přitom jí vdechnout nový život. První písemné zmínky o této stavbě pocházejí z roku 1359, kdy Karel IV. vydal Litoměřicím listinu o zakládání vinohradů. Areál o rozloze 60 x 70 metrů s mohutným palácem patřil ke znamenitým stavbám své doby. Po staletích chátrání však z monumentálního objektu zůstaly pouze obvodové zdi. Sklepy byly využívány jako sklady. Dnes se Litoměřičtí mohou svým hradem opět chlubit a navázat na jeho bývalou slávu. Prostor slouží jako multifunkční zařízení, kde se snoubí dochované původní prvky s moderní architekturou. Díky evropským dotacím byla památka kompletně zrekonstruována a stala se Svatostánkem českého vinařství. V místní expozici lze tento nápoj nejen poznat, ale také ochutnat.

www.litomerice-info.cz

město Litoměřice

PŘÍBOR

Restaurované malby ve dvorním domě

V letošním roce probíhá celková obnova dvorního objektu čp. 17, který je součástí areálu nemovité kulturní památky měšťanského domu čp. 38. Rozsáhlá rekonstrukce navazuje na opravu hlavního traktu, jež probíhala v letech 2017–2018. Součástí prací bylo i restaurování nalezených nástěnných fresek s nejstaršími fragmenty ze 17. století. Původní nástěnné šablonové malby byly objeveny rovněž ve dvorním traktu na zdech i stropěch z druhé poloviny 19. století. Jedná se o prvotní výzdobu místnosti. Plochy stěn jsou rozděleny pravidelně do rámců dole ukončených soklem. V ploše se uplatňuje geometrická šablona, pod stropem i na něm se nachází bohatá bordura s rostlinným motivem. Uprostřed stropu je šablonová rozeta s rostlinnými a zvířecími prvky. Obnova byla finančně podpořena z Programu regenerace městských památkových rezervací a zón Ministerstva kultury, městem Příbor a Moravskoslezským krajem. Areál měšťanského domu slouží k pořádání kulturních a společenských akcí a k ubytování.

www.pribor.eu

město Příbor

Z MĚST A OBCÍ

ROKYTNICE V ORLICKÝCH HORÁCH

Vitráže pro kostel Nejsvětější Trojice

Zámecký kostel Nejsvětější Trojice nechal postavit rytíř Christoph Mauschwitz z Armenruhe. Obdélná jednolodní stavba má polygonálně uzavřený presbytář a svou podobou odkazuje ještě ke gotickému slohu, ačkoli byla pravděpodobně dokončena v roce 1603. Dnes již liturgickým účelům prakticky neslouží. Jeho obvodové zdi prosvětluje 19 oken, jejichž podoba prošla výraznými změnami a respektuje jednotlivé přestavby. Většina je vitrážových, pouze dva páry a jedna trojice jsou stejného typu, nejčastěji se středovými kříži a půlobloukovým záklenkem. V roce 2017 bylo kvůli havarijnímu stavu oken rozhodnuto o postupné obnově. Nové rámy z dubového řeziva jsou vyplňovány čirým taženým sklem ve tvaru šestihranných pláští vsazených do olověných pásků. Letos budou restaurována všechna okna v lodi, věži a oratoři. Obnova je spolufinancována z Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón, významně ji podporuje také město. V dalších letech proběhne rekonstrukce hrobky pod presbytářem.

www.rokynicevoh.cz

Pavla Skatlíková

SLANÝ

Proměna parku Benar

Zahrada s vilou továrníka Ferdinanda Příbyla je nově zapsanou kulturní památkou, kterou město Slaný nedávno získalo do svého vlastnictví od developerské společnosti. Společně se snaží o zkvalitnění života ve městě, proto dnes nevyužitou lokalitu v chátrajícím stavu hodlají proměnit. Vedle nové bytové zástavby v přiléhajícím areálu bývalé přádelny Benar bude historická zahrada adaptována na relaxační park. Vypracování studie zahradních úprav bylo svěřeno Ateliéru Krejčířkovi. Cílem návrhu je zachování co nejvíce dochovaných torz navržených roku 1939 zahradním architektem Josefem Kumpánem tak, aby park mohl opět sloužit veřejnosti jako prostor pro relaxaci v kultivovaném prostředí. Obnoven by měl být také rybník s akvaduktem, multifunkční sportoviště i oblíbený minigolf z poválečného období. Do konce roku 2019 dojde k odstranění náletových a poškozených dřevin. Později se počítá s jejich adekvátním nahrazením, stejně jako s plánem terénních úprav a systémem odvodnění.

www.meuslany.cz

Ateliér Krejčířkovi

SOBĚSLAV

Stará radnice v novém hávu

Letos na podzim bude dokončena rekonstrukce Staré radnice na náměstí Republiky. Objekt představují dva gotické domy, které byly později přestavěny a sloučeny v jeden. Spolu s raně gotickým kostelem sv. Víta tvoří harmonický celek a dominantu centra města. Radnice byla mnoho let využívána jako městská knihovna. Klenby však nemohly být nadále zatěžovány regály s literaturou a ani neprodyšné obklady stěn historické stavbě neprospívaly. Knihovna byla proto přemístěna do obnoveného hradního paláce a Stará radnice tak mohla projít kompletní rekonstrukcí. Došlo k ošetření krovů a sanování zdiva. Odstraněním novodobých příček vynikly cenné klenby v přízemí a pohledově se otevřely prostory v prvním patře. Při renovaci podlah byl objeven sklep, dále původní gotický portál a vnitřní hrázděné zdivo. Obnova přinesla nové poznatky o stavebněhistorickém vývoji domu. Barokním štítům byla vrácena jejich původní barevnost. Radnice má nyní zvenčí i zevnitř důstojný vzhled a opět se zpřístupnila veřejnosti. Nově je v ní umístěna obřadní síň a informační centrum.

www.musobeslav.cz

Michaela Pimperová

Prinášíme aktuality z míst, kde se aktivně věnují péči o kulturní dědictví. Uvedené texty jsou publikovány v rámci mediální spolupráce redakce s městy a obcemi.

ŠLUKNOV

Sladovna prochází revitalizací

V Šluknově byly v minulosti dva pivovary. Dnes jsou však oba strženy a zůstaly jen sladovny. Město vykoupilo sladovnu „u zámku“. Byla ovšem tak poškozena, že se propadla značná část klenob, a vedla se diskuze, zda celý objekt demolovat, nebo se jej pokusit zachránit. Naštěstí bylo rozhodnuto o obnově. V roce 2016 byla budova zajištěna a propadlé klenby dozděny. Poničená střecha byla prozatímně zastřešena vazníky. V témže roce byla zpracována studie využitelnosti a stavebněhistorický průzkum. V současnosti se zahájily práce na obnově krovu a krytiny. Do budoucna město v areálu počítá s restaurací s plnohodnotným zázemím pro přípravu jídel, minipivovarem s výstavem zejména pro potřeby restaurace, letním výčepem s venkovní terasou, ubytováním penzionového typu, pivovarským muzeem a zpřístupněním historických sklepů. Pokud se záměr podaří, půjde o dobrý příklad zachrany kulturní památky a revitalizace brownfieldu.

www.mestosluknov.cz

ÚSTÍ NAD LABEM

Památky pomůže oživit online aplikace

Ústí nad Labem se již třetím rokem účastní mezinárodního projektu Forget Heritage, který se zaměřuje na nevyužité kulturní památky. V jeho rámci vznikne webová aplikace s názvem OffSpaces mapující kulturní dědictví ve městě. Jejím prostřednictvím bude možné upozornit na opuštěné budovy a prostranství, jež lze v budoucnu oživit ve spolupráci se spolky nebo institucemi. Občané budou moci připojit vlastní návrh nového využití nemovitosti. Aplikace bude dostupná na podzim. Pilotní akce projektu se uskuteční v osmi evropských městech. Ústí nad Labem se tak připojilo k italským městům Janovu a Milánu, slovinšké Lublani, německému Norimberku, polským městům Bydhošti a Varšavě a chorvatské Rijece. Česká část je tematicky zaměřena na 60 Ústeckých NEJ, která připomínají významná prvenství Ústí nad Labem. Její součástí jsou například velkoplošné projekce před budovou kina Hraničář, jež mohou návštěvníci shlédnout každý den ve večerních hodinách.

www.usti-nad-labem.cz

ŽATEC

Obnova Mederova domu

Mederův dům, neboli Mederhaus, nazvaný podle posledních německých majitelů, patří mezi nejhodnotnější ukázky pozdně gotické architektury v Žatci. První písemná zmínka se objevuje sice až v roce 1564, ale objekt je prokazatelně starší, což dokazují jeho základy. Stavba od poloviny 20. století chátrala, přesto zde zůstalo dochováno množství autentických cenných konstrukcí. V roce 2016 byl místním patriotem založen Spolek Mederova domu, jehož cílem je záchrana této památky a její nové využití. Projekt je spolufinancován Evropskou unií. Vnější i vnitřní podoba bude rekonstruována podle historických fotografií do stavu kolem roku 1900. Na dvorním průčelí bude obnovena pavlač. Zcela nové bude zastřešení. Původnímu sedlovému tvaru střechy má odpovídat řešení krovu zhotovené tradičním tesařským způsobem. Střešní krytinou bude na jižní části objektu štípaný šindel a na severní části pálené tašky bobrovky. Po stavební obnově vznikne v domě expozice zaměřená na bylinkářství a s tím spojenou zážitkovou turistiku.

www.mesto-zatec.cz

město Šluknov

Tomáš Lumpe

Regionální muzeum K.A. Polánka

Děkujeme všem svým příznivcům a dárcům za podporu

Víte, že členům Klubu PROPAMÁTKY nabízíme průběžně řadu výhod?

Podrobné informace na: klub.propamatky.info

Sborníky pro naše dárcce

PIVOVARY	VĚTRNÉ MLÝNY	SÝPKY
VODÁRENSKÉ VĚŽE		OPRAVY VARHAN
DOTAČNÍ PROGRAMY	ADOPCE PAMÁTEK	VEŘEJNÉ SBÍRKY

Lidé, kteří podpoří práci redakce PROPAMÁTKY částkou 300 korun, zasíláme kromě časopisu i vybraný sborník z našich konferencí. Ti, kteří darují 1 000 korun a více, mají k dispozici sborníky dle vlastního výběru.

KLUB PROPAMÁTKY podpora.propamatky.info

OBSAH

Větrné mlýny v České republice Ing. Jan Drouček, Sekce Větrné mlýny při Kruhu přátel TMB	6
Technologické vybavení větrných mlýnů v ČR PhDr. Radim Urbánek, Regionální muzeum ve Vysočém Mýtě Ing. Jan Drouček, Sekce Větrné mlýny při Kruhu přátel TMB	14
Větrné mlýny z pohledu památkové péče Ing. arch. Eva Dostálková, Národní památkový ústav	22
Činnost Sekce Větrné mlýny v rámci Kruhu přátel TMB Ing. Jan Drouček, Sekce Větrné mlýny při Kruhu přátel TMB	28
Propagace větrných mlýnů jako technické památky i turistické objekty Ing. Břetislav Koč, novinář	34
Příklad ze zahraničí – Reitz (Rakousko) Therese Bergmann	38
Větrný mlýn v Kuzelově – živá památka Ing. Miroslav Břínek, Technické muzeum v Brně	42
Větrné mlýny ve správě Muzea Kroměřížska (Rymice a Velká Těšany) Mgr. Markéta Hrbáčková, Muzeum Kroměřížska	48
Větrný mlýn s Halladayovou turbínou v Ruprechtově Ing. arch. Ivan Sládek, majitel	52
Větrný mlýn Světlík Ing. arch. Jan Koudelík, majitel	56
Proměny funkce kaple sv. Jana Křtitele v Rumburku Mgr. Josef Rybánský, historik	60
Návrat větrného mlýna do Jaslavi Ing. arch. Ivan Sládek, Ing. Jan Drouček	64
PROPAMÁTKY 2015 – eskuze a fotografie	68

VĚTRNÉ MLÝNY V ČESKÉ REPUBLICE

V České republice můžeme najít tři typy větrných mlýnů: německé, holandské a malé větrné mlýny s turbínou. Nejstarší zmínka o větrném mlýnu je z roku 1277. Nejvíce, tj. téměř tisíc, jich stálo a pracovalo koncem 19. století. V první třetině 20. století k nim na severu Moravy přibývalo několik set větrných mlýnů s turbínou. Ovšem příchod nových pohonů znamenal jejich rychlý zánik. Po druhé světové válce už šrotovalo jen pár posledních. Dnes máme 78 lokalit, kde stojí větrný mlýn nebo jeho pozůstatky. U malých mlýnů s turbínou je situace podobná.

PREMYŠLOVICE – MLÝN HOLANDSKÉHO TYPU

MÁME PRO VÁS PŘIPRAVENOU ŘADU SBORNÍKŮ ➔

Z NEJRŮZNČNĚJŠÍCH OBLASTÍ PAMÁTKOVÉ PÉČE

Člověče, zapoj se

Vlastníte památku nebo o ni pečujete? Máte praktické zkušenosti s obnovou historických objektů? Pracujete v úřadu, který se zabývá ochranou památek? Zajímáte se o kulturní dědictví?

Oceňujeme naše pravidelné a ověřené informace z oboru. Zapojte se a podpořte redakci PROPAMÁTKY.

ČLOVĚČE, ZAPOJ SE

1. Přijďte na setkání redakce a kvalitní nabídky. 2. Budete členem redakce Klubu PROPAMÁTKY. 3. Podpořte záměry redakce a handlování s námi redakcí.

Zapojte se PROPAMÁTKY a získáte navíc originální hru. zapojse.propamatky.info 217 607 831 / 0300

ČLOVĚČE, ZAPOJ SE

ČTENÁŘI A PŘÍZNIVCI

RUDY LINKA
jazzový hudebník a pořadatel festivalu Bohemia Jazz Fest
Už se mi časopis a také práce, kterou redakce PROPAMÁTKY dělá, všem příležitostem bez ohledu na výši příjmu dává.

ZAMĚSTNANCI ÚŘADŮ

KVĚTA VITVAROVÁ
ředitelka Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska
Děkuji průběžný monitoring dostává a v některých případech, který portál PROPAMÁTKY nabízí.

MAJITELÉ PAMÁTEK

JANA GERGENIS HILDEBRANDT
prezidentka Asociace majitelů hradů a zámků
Vážím si toho, že tým PROPAMÁTKY vyhledává a zpracovává inspirativní příběhy obnovy kulturního dědictví.

ODBOŘNÍCI Z PRAXE

JOSEF PLESKOT
architekt a zakladatel architektonické kanceláře AP ATULIES
Myslím si, že práce redakce PROPAMÁTKY má smysl, a proto má smysl i naše podpora.

ZAPOJTE SE A ZÍSKÁJTE ORIGINÁLNÍ STOLNÍ HRU

zapojse.propamatky.info

MÁTE RÁDI DESKOVÉ HRY? ➔

ZAŠLEME VÁM TU NAŠI S NÁZVEM ČLOVĚČE ZAPOJ SE PROPAMÁTKY

PROPAMÁTKY

Proč podpořit tým PROPAMÁTKY?

Už 12 let pomáháme šířit osvětu a příklady dobré praxe v péči o památky. Každý den publikujeme zprávy a rozhovory, monitorujeme dotace i veřejné sbírky, prezentujeme lidi se zkušenostmi při záchraně památek, vydáváme časopis, sborníky, organizujeme konference. A při tom všem dáváme příležitost pracovat v naší redakci také lidem s hendikepem. Podpořte nás. DĚKUJEME.

INSTITUT PRO PAMÁTKY A KULTURU

Hledáme
1000
lidí, kteří mají
rádi pivo
a
PAMÁTKY

Podpořte naši redakci
a získáte pivo PROPAMÁTKY

pivo.propamatky.info
217 607 831 / 0300

První dárcé nás podpořili 12. prosince 2012 v 8:24

Od roku 2007
pomáháme šířit osvětu
a příklady dobré praxe
v péči o památky.
Náš tým čítá devět lidí
a práce v redakci je vlastně řemeslo.
Podobně jako vaření piva.

Vážíme si svých čtenářů a příznivců.
Všem dárcům, kteří podpoří práci naší redakce,
zašleme jako poděkování
originální balení piva PROPAMÁTKY
uvařeného speciálně pro tuto kampaň.

PODPOŘTE NÁS NA
pivo.propamatky.info

Každou láhev piva společně a s radostí
doručí partner kampaně společnost DPD.

A dnes se můžete stát naším dárcem také vy

TRÁPÍ VÁS ŽÍZEŇ? →

STAŇTE SE NAŠÍM VÝZNAMNÝM DÁRCEM :)

22 Zveřejněno: PROPAMÁTKY LÉTO 2015 23

Výhody Klubu PROPAMÁTKY

Všechny členy klubu zveme na tmatky zaměřené vzdělávací akce, například fotografický workshop, exkurze po technických památkách nebo výlety vstup na všech PROPAMÁTKY.

INFORMACE
Všem členům klubu zdarma zasíláme tištěný časopis PROPAMÁTKY, sborníky z našich konferencí a exkurzí, jím poskytujeme aktuální ze světa památek a-mailem nebo osobně v naší redakci.

VSTUPNÉ
Nabídka objektů s volnou vstupenkou je pestrá. Zábaví na víla, rda dárce přednostní cílovými stávk, byvalému šlechtickému sídla nebo památkám průmyslového dědictví.

AKCE
Všechny členy klubu zveme na tmatky zaměřené vzdělávací akce, například fotografický workshop, exkurze po technických památkách nebo výlety vstup na všech PROPAMÁTKY.

klub.propamatky.info

22 Zveřejněno: PROPAMÁTKY LÉTO 2015 23

Od roku 2012 vydáváme časopis, který mají naši dárci zdarma společně s dalšími výhodami Klubu PROPAMÁTKY

PROPAMÁTKY Památky a drak vlna	PROPAMÁTKY Kulturní klub a památková péče	PROPAMÁTKY Výhledy památkové péče	PROPAMÁTKY Současné patla a staré patla
PROPAMÁTKY Bez barier	PROPAMÁTKY Péče se vyplácí	PROPAMÁTKY Včelstvo pro města	PROPAMÁTKY Kláštery a města
PROPAMÁTKY Mákové se památky opouští na dálnici	PROPAMÁTKY Historická města a památková péče	PROPAMÁTKY Průmyslové dědictví a památková péče	PROPAMÁTKY Stavěcí a teropane
PROPAMÁTKY Ottavská kometa	PROPAMÁTKY Finanční památky	PROPAMÁTKY Památková péče a památková péče	PROPAMÁTKY Výhledy památkové péče

www.propamatky.info

ZÚČASTNĚTE SE ZAJÍMAVÝCH AKCÍ →

A ČTĚTE NÁŠ ČASOPIS

Zdroj: Archiv Prácheňského muzea

PROPAMÁTKY

konference o obnově a využívání škol
6. až 8. listopadu 2019 v Písku

konference.propamatky.cz

REDAKCE PROPAMÁTKY POŘÁDÁ OD ROKU 2008 KONFERENCI, KTERÁ SE VĚNUJE OBNOVĚ A VYUŽÍVÁNÍ HISTORICKÝCH BUDOV A MÍST. LETOŠNÍ ROČNÍK SE USKUTEČNÍ V OPRAVENÉ ŠKOLNÍ BUDOVĚ, KTERÁ NOVĚ SLOUŽÍ POTŘEBÁM MĚSTSKÉ KNIHOVNY V PÍSKU.

HLAVNÍ PARTNER PORTÁLU A ČASOPISU PROPAMÁTKY

Pálené tašky značky TONDACH navazují na tisíciletou tradici používání tohoto druhu střešní krytiny, z čehož vyplývá závazek uchovávat ráz střešní krajiny zejména z pohledu materiálu a tvarů také do budoucna. Výrobky

této značky mají nejdelší záruku na základní střešní tašky vyráběné u nás, a to 33 let. Životnost pálených tašek ale činí až 100 let.

www.tondach.cz

ODBORNÍ PARTNEŘI

Kvalitní minerální nátěrové systémy pro restaurování a obnovu památek
www.keim.cz

Zajistíme likvidaci dřevokazného hmyzu v historických stavbách prostřednictvím horkého vzduchu.
www.thermosanace.cz

Keramika jako kámen: pálené kameninové stavební materiály pro opravy historických staveb
www.brispol.cz

Prověřené maltové směsi pro památky a řešení vlhkostních problémů u historických objektů
www.mc-bauchemie.cz

Likvidace dřevokazného hmyzu a následná ochrana dřeva proti hmyzu, houbám i plísním
www.bochemitshop.cz

Využijte více než 25 let našich zkušeností s osvětlením památek, galerií a muzeí.
www.etna.cz

HISTORICKÁ OKNA

Okna a dveře pro historické budovy – kde jiní končí, my začínáme.
www.antikhaus.cz

Dokumentujeme památky metodami 3D skenování, bezpilotním snímkováním včetně zpracování dat.
www.g4d.cz

Znáte důvěryhodné a seriózní společnosti, které působí v oblasti obnovy a péče o památky u nás? Dejte nám o nich vědět.

Čtvrtletník portálu PROPAMÁTKY
Ročník 8, číslo 3, vychází: 4x ročně
Vydává: Institut pro památky a kulturu, o.p.s.
Editor: Jan Štěpánek

Redakce: Kryštof Havlice, Petr Hudec, Zbyněk Konvička, Aleš Kozák, Dagmar Koželuhová, Lenka Kuboušková, Jindřiška Kukrálová, Dan Lechman, Petr Polášek, Zuzana Richterová

Grafická úprava: Jiří Pobřísl a Jan Šturm
Evidenční číslo: MK ČR E 208 18
© Institut pro památky a kulturu, o.p.s.
E-mail: redakce@propamatky.cz